

Секція: Юридичні науки

Караханян Карина Мартинівна

кандидат юридичних наук,

доцент кафедри аграрного, земельного та екологічного права

Національний університет «Одеська юридична академія»

м. Одеса, Україна

ГЛОБАЛЬНІ ТЕНДЕНЦІЇ РОЗВИТКУ АЛЬТЕРНАТИВНОЇ ЕНЕРГЕТИКИ НА ПРИКЛАДІ КРАЇН ЛАТИНСЬКОЇ АМЕРИКИ

Проблемам охорони навколишнього природного середовища, збереження та відновлення природних ресурсів, запобігання глобальних екологічних катаклізмів та зміни клімату присвячено сьогодні чимало заходів, в тому числі тих, що проводяться на міжнародному рівні. Так, зокрема, у світі відбуваються зміни у підходах до формування енергетичної політики держав: шляхом переходу від застарілої моделі функціонування енергетичного сектору, в якому домінували великі виробники, викопне паливо, неефективні мережі, недосконала конкуренція на ринках природного газу, електроенергії, вугілля - до нової моделі, в якій створюється більш конкурентне середовище, вирівнюються можливості для розвитку й мінімізується домінування одного з видів виробництва енергії або джерел та шляхів постачання палива. Разом з цим, перевага надається підвищенню енергоефективності й використанню енергії із відновлюваних та альтернативних джерел.

Запровадження «зеленої» енергетики та використання відновлюваних джерел енергії дозволить зменшити навантаження на довкілля, а також здійснити його раціональне використання в глобальному масштабі. Саме тому виникає потреба в дослідженні досвіду країн-світових лідерів у вказаній галузі, аби запозичити передовий досвід та вдосконалити

національне законодавство та енергетичний сектор країни. З урахуванням наведеного, тема дослідження не викликає сумніву, оскільки дбайливе та заощадливе природокористування є запорукою екологічної безпеки як складової національної безпеки.

Отже, одними з країн-лідерів в питаннях виробництва енергії з альтернативних джерел виступають країни Латинської Америки, зокрема, Бразилія, Аргентина, Гондурас, Уругвай, Чилі, Болівія. Ще в 70-х роках минулого століття під час першої хвилі нафтової кризи уряд Бразилії впровадив програму щодо використання алкоголю як палива (National Fuel Alcohol Program). Реалізація програми не викликала суттєвих ускладнень, оскільки Бразилія є одним з найбільших світових виробників цукру та цукрового очерету. Проте уряд допомагає приватному бізнесу реалізовувати цю програму, надаючи додаткові податкові пільги та преференції. Так, наприклад, до вказаних стимулюючих заходів підтримки виробників біоетанолу, яких роблять із цукру, належить положення законодавства щодо обов'язкового вмісту останнього в паливі на рівні 20% - 25%. Тим самим, держава забезпечує існування ринку збуту виготовленої продукції. Для споживачів, тим часом, встановлюються субсидії у вигляді невисокої ціни на таке пальне, що робить його доступним для споживання.

Останніми роками Латинська Америка досягла значних успіхів у використанні вітрових, сонячних, геотермальних енергетичних ресурсів, а також біопалива. Якщо років п'ять тому йшлося про енергетичну революцію, то сьогодні можна сміливо говорити про те, що ці країни є одними зі світових лідерів в питаннях альтернативної енергетики. Наприклад, Бразилія – є першою крупною індустріальною державою, яка досягла рекордної частки відновлюваної енергетики. Згідно із Національною доповіддю про енергетичний баланс, 88,8% електроенергії країни виробляється із відновлюваних джерел. Аргентина нещодавно вперше в історії увійшла до першої десятки Глобального індексу

інвестиційної привабливості країн з відновлюваними джерелами енергії Ernst & Young та за допомогою Всесвітнього банку планує виробляти 20% своєї електроенергії із альтернативних джерел. Такі плани є цілком реальними, оскільки у склад Аргентини входить унікальний природний регіон Патагонія, що характеризується такими ресурсами сонця та вітру, аналогів яким нема в світі. Розквіт альтернативної енергетики Аргентини припадає на період з 2017 року, коли було проголошено Рік відновлюваних джерел енергії. Найбільш розвинутими напрямками є вітрова, сонячна, гідро та біоенергетика.

Статистичні дані свідчать про те, що Гондурас займає друге місце після Чилі за показниками сонячної енергетики. Сьогодні близько 52 % електроенергії країни виробляється з відновлюваних джерел енергії, головним чином на гідроелектростанціях. Відповідно ж до офіційних намірів – до 2038 року частка відновлюваних джерел енергії має зрости до 80%.

Нормативно-правове забезпечення розвитку альтернативної енергетики країн Латинської Америки складається із національного законодавства, що закріплює схожі положення енергетичної політики, основними з яких виступають: гарантії економічної та енергетичної безпеки, політика збереження навколишнього природного середовища та екологічна безпека, забезпечення застосування стимулюючих заходів, зокрема, державні дотації та субсидії, інвестиції в енергетичний сектор, податкові пільги, державна підтримка виробників відновлюваної енергетики.

З урахуванням всього вищенаведеного, а також спираючись на положення національних програм та доповідей офіційних представників країн Латинської Америки на міжнародних заходах, присвячених енергетиці, варто зазначити, що основною метою регіону є виробництво 70% енергії з відновлюваних джерел вже до 2030 року. Саме

запровадження конкурентоспроможних альтернативних джерел енергії, таких як сонце, вітер, біомаса та інших, виступає першочерговим завданням.